

ชื่อหนังสือพิมพ์ ไทยนิวส์	วันที่ 9 ส.ค. 2555	ปีที่ 43	ฉบับที่ 15286	หน้า 5
-------------------------------------	------------------------------	--------------------	-------------------------	------------------

เขากอกกุนหุ ค่ำบอคนลำนนา พะหญาเตอนสติดคนให้ญกคิต

บรรพบุรุษคนลำนนา ได้นำเอาสิ่งแวด
ล้อมมาใช้ในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการกิน การอยู่ การ
ใช้วิถีชีวิตต่างๆไป บางอย่างใช้เพื่อเปรียบเทียบ บาง
คำพูดอาจใช้ในการเตือนสติคนให้มีความยั้งคิด มี
ความรอบคอบอย่างเช่นคำว่า เขากอกกุนหุ

ผู้คนลำนนาที่เลี้ยงวัว ควาย หรือสัตว์
ที่มีเขา จะสังเกตว่า เมื่อลูกสัตว์เกิดออกมาที่แรก
เช่น ลูกวัว หรือ ควายจะมีหูสองข้างซ้าย และ ขวา
ออกมาก่อน หลังจากนั้นไม่นานนัก ปุ่มเขาสองข้าง
จะเกิดขึ้น แล้วกระดูกจะงอกออกมาข้างๆหูและยาว
เลี้ยวขึ้นไป เมื่อสัตว์เหล่านั้นใหญ่โตขึ้น

เขาหัว ควายบางตัวจะงอกงาม บ้างโค้ง
และปลายบานออก หากเป็นควายตัวเมียผู้

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	9 ส.ค. 2555	43	15286	5

คนจะเรียกว่า ควายแม่เบ๊อะ แต่หากเขาควายเรียว
เว้าวกปลายเข้าหากันผู้คนที่ต่างเรียกกันว่าควายเขา
ว๊อง(วกเข้า)

ด้วยธรรมชาติของเขาควายแปรรูปลักษณะ
ต่างๆกันนี้เอง จึงมีคำพูดเปรียบเทียบกับอีกลักษณะหนึ่ง
ว่า "เขาคอกลูนหุ"

คำว่า "ลูน" ในภาษาล้านนาเรียกหรือ
หมายความว่า "ทีหลัง" เช่น มาเมื่อลูน หมายถึงมา
ทีหลัง เป็นต้น

หากสรุปความหมายก็หมายถึง เขาคอก
หรืออกทีหลังหุ นั่นเอง คำเปรียบนี้คนล้านนาจะ
นำมาใช้เมื่อมีคำเล้าล้อ หรือมีเสียงขบขันนินทา ทำให้
ผู้คนบางคนอาจเชื่อ หรือไม่เชื่อเรื่องราวที่เป็นข่าวลือ
วิพากษ์วิจารณ์เหล่านั้น หากมีคนนำเรื่องราวมาเล่า
ผู้ใหญ่มักพูดว่า หรือถามคนเล่าว่า "ไผว่า" (ใครว่า)
คนเล่าจะตอบว่า "...ก็เขาวามา..."เมื่อได้ยินคำว่า
"เขาวามา..." ผู้ใหญ่จะบอกว่า "...เขามันคอกลูนหุ"

ถ้าได้ยินอย่างนี้ คนเล่าจะหยุดพูด
เพราะมันเป็นคำพูดที่ใส่สติคนฟัง ให้ฟังอย่างมีสติ
ว่า เขาคือว่ามันเกิดขึ้นภายหลังหุ เราต้องใช้หูเราฟัง
ไว้ก่อน ไซ้ว่าจะได้ยินแล้วนำมาเล่าต่อโดยไร้เหตุผล
หรือไม่มีหลักฐานชัดเจน...

ภาพ เขาควายหน้อยที่คอกลูนหุ.

...นิคม พรหมมาเทพย์...

